

Een Praatje over Jan de Witt.

Op zijn gewone nauwkeurige wijze werd dit geld door Jan de Witt belegd en beheerd. Maar de renten er van, gevoegd bij zijn inkomsten, waren werkelijk nog niet voldoende, om, bij den grooteren staat, welken De Witt na zijn huwelijk noodzakelijkerwijze voeren moest, zonder hulp van de ouders rond te komen. Ten minste vader De Witt heeft geholpen om den boel voor het jong getrouwde paar in orde te brengen. Daar hij op die manier wel aan het geven kon blijven, had hij evenwel bepaald, dat sommige tijdelijk afgestane meubelen teruggegeven moesten worden, wanneer men ze niet meer noodig had, wat onder meer het geval was met „het ledekant met het blaauwe behangsel”, en ook met „het bedde ende toebehoorte”.

Het was omtrent dienzelfden tijd, dat de raadpensionaris er zijn voorstellen wist door te brengen om de rente, welke de

provincie Holland van haar schulden betaalde, van 5°/_o op 4°/_o te brengen. Daar was meer dan één regent tegen, want zij, die papieren van Holland bezaten, verloren daardoor een vijfde deel van hun inkomsten. Jan de Witt evenwel kon denzulken op eigen voorbeeld wijzen. Maar wat hij niet kon zeggen, weten wij thans uit zijn brieven, namelijk dat hij, hoewel zoo eenvoudig levende als slechts eenigzins voor den eersten persoon onzer Republiek bestaanbaar was, inderdaad eer een ver-

hooping dan een vermindering van den rentestandaard had kunnen velen. Tenminste op dien tijd. Doch de geldmiddelen van de provincie, welker belangen hij voorstond, hadden een bezuiniging broodnoodig, en dan vroeg hij er niet naar, of hij daarbij persoonlijk geldelijk nadeel zou lijden. Met al de welsprekendheid welke hem ten dienste stond, met heel de kracht zijner inderdaad bewonderenswaardige overredingsgave, heeft hij de bezuini-

ging er door weten te krijgen.

Het kan niet ontkend worden dat hij, die alles behalve een drommer was en drommels goed uit zijn twee heldere oogen wist te kijken, meer dan eens den bloei van den Staat met den bloei zijner eigen zaken in overeenstemming zal gebracht hebben. Maar oneerlijk was hij niet. Zeker, hetgeen Petrus Valkenier hem verweet, „dat hij groot profijt hadde gedaan door penningen op 's Lands comtoiren te beleggen

WENDELA BICKER, ECHTGENOOTE VAN JAN DE WITT,
(NAAR SCHILDERIJ VAN H. VERELST 1667. RIJSMUSEUM, AMSTERDAM).

tegen 4 ten hondert in 't jaar, die hij van particulieren tegens $2\frac{3}{4}$ à 3 ten hondert zelfs hadde geleent”, is waarheid gebleken, en in den jongst uitgegeven bundel zijner brieven zegt dan ook prof. Fruin: „De Witt, die zelfs het geringste geschenk van de hand wees, zag er geen kwaad in van de ontvangers een gunst aan te nemen, die hem grof voordeel opbracht. Hij zou echter diep verontwaardigd zijn geweest, als iemand hem in dezen van speculatie beschuldigd had.”